

DEMOKRACIJA

Uredništvo: Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 3-62-75
Uprava: Trst, ulica S. Anastasio I-c - tel. 2-30-39
Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta št. 18.
CENA: posamezna številka L 25. - Naročnina: mesečno L 100, letno L 2.000. - Za inozemstvo: mesečno L 170, letno L 2.000. - Poštni čekovni računi: Trst štev. 11-7223, Gorica štev. 9-18127

Leto VIII. - Štev. 28

Trst - Gorica 9. julija 1954

Izhaja vsak petek

ZGODOVINA BO SODILA IN OBSODILA PRODAJO SLOVENSKE ZEMLJE V PREMISLEK OB DVANAJSTI URI!

Slovenski politiki bi morali biti prvi zagovorniki STO in ne grobokopi obstanka tržašč. Slovencev!

Vprašanje Svobodnega tržaškega ozemlja vedno bolj vzemirja duhove. Od rešitve tega vprašanja sta vendar odvisna obstoj in bodočnost vsega tukajšnjega prebivalstva, tako italijanskega, še bolj pa slovenskega. Stranke in skupine, ki nosijo glavno odgovornost, za tako nemogočo rešitev, kakršno zdaj pripravljajo, se na zunanji delajo, kakor da bi v zadnjem trenutku skušale rešiti, kar se rešiti da. Toda vse to je licemerstvo in farizejstvo, s katerim skrivajo svojo slabo vest.

Klavrna vloga likvidatorjev

Tako so tržaški demokristjani odšli na Neapeljski kongres svoje stranke z odločnim protestom proti razkosaњу STO, toda vkljub temu so morali sprejeti resolucijo, ki dejansko potrjuje razdelitev. Nekaj podobnega se je dogodilo tudi tržaškimi titovcem, ki so na Brionih zaman ponavljali svojemu gospodarju, da ne marajo več pod Italijo. Tovariši »predsedniki« jim je enostavno hladno odvrnil, da je »spričo sedanjega mednarodnega položaja nastala nujnost, da se Jugoslavija in Italija sporazumeta«. Junaki delegati so nato obmolknili. Nekoliko so se spogledali, ugovorili, da je že prišel trenutek, pa so potegnili iz žepa spomenico, na kateri so bile napisane želje za slučaj, če pridejo pod Italijo...

Krasno, kaj? Kdo bi sploh resno jemal takšne proteste, če ve, da nosijo njihovi glasniki pri sebi že vnaprej pripravljeno kapitulacijo? To so branilci načela »Nikdar več pod Italijo« in »Raje smrt kakor Trst! Zagotovo bodo prišli v zgodovino. Samo s kakšno oceno, to je drugo vprašanje.

Šejer pa je to popolnoma naravno. Drugačne vloge ne morejo odigrati ljudje, ki niso prišli na svet neodvisni zastopniki tukajšnjega prebivalstva, temveč samo plačani in pokorni izvrševalci zapovedi vladajočih strank dveh sosednjih držav. Taki ljudje si morajo tudi dovoliti, kakor n. pr. dr. Dekleva, da ne smejo prisostvovati sejam občinskemu svetu, ko se na njih razpravlja o Tržaškem vprašanju, nato pa morajo v jugoslovanskem paviljonu, na tržaškem vselejmu, spremljati iredentističnega župana Bartolija. Od obeh je menda sam Bartoli lahko nosil pokonc glavo saj je od začetka vedno zvest sebi in svojim načelom, medtem ko mora dr. Dekleva pokorno slediti presneto vjugavil liniji, ki bi se v trenutku predaje tržaških Slovencev Italiji neslavno ugriznila v svoj lastni rep. Priseljala bi namreč tja, kjer je l. 1940 pričela.

Zalostna usoda za ljudi, katerim je treba priznati, da so vsaj v enem delu svojega življenja nosili hrbtnico in močnatost, ki sta goreli iz lastnega notranjega plamena. Kako klavrno so samo bili na nedeljskem sestanku mestnega aktivnega OF, ko so zaman prepričevali svoje članstvo, da je trenutno najboljša rešitev povratek pod Italijo! Saj je še Boletu spodrsnilo, da je dejal, »da OF ne bo nikoli pristala na ponovno italijansko okupacijo naše zemlje in se bo proti tebi rešitvi Tržaškega vprašanja borila.« Kako pa, tov. Bole? S kapitulantskimi spomenicami? Pri svojih utemeljitvah si nekdanji revolucionar Stoka ni mogel izmisliti nič drugega, kakor da je tudi avdostvo Slovenske demokratične zveze za STO zgolj iz sovraštva do Jugoslavije, čeprav se zaveda, da je borba za STO nerealna. Ker smo pa v našem današnjem članku že itak nameravali razpravljati o tem vprašanju, bomo torej odgovorili tudi temu biljantnemu ideologu usihajoče Osvobodilne fronte

„O realnosti“ in „nerealnosti“ STO

Stoka je dejal, da »STO že dolga mima zagovornikov niti pri tistih, ki so ga ustvarila. Deloma je to res. Toda število trenutnih pristajev ni najboljšo merilo za pravilnost kakšne ideje. Posebno še v tem primeru, ko gre za tuje, neprizadete pristaje in nepristaje. Obenem tudi ni res, da bi prav današnja Jugoslavija na najprimernejši način zastopala koristi tukajšnjega prebivalstva, kakor to trdi Stoka. Na eno grobo napako in opečeno priliko smo otipljivo pokazali v članku o verjetnih izidih plebiscita za Svobodno tržaško ozemlje, ki smo ga objavili v zadnji številki »Demokracije«. Zaman se n. pr. razpisuje »Novi list« o tem, kako bi bil plebiscit nemogoč, če ga Italija nikdar ne bi sprejela. Na drugi strani stoji namreč neovrgljivo dejstvo, da ga Jugoslavija sploh nikdar ni ponudila. In to vkljub temu, da prav dobro ve, da je za STO vsaj vse tukajšnje slovenske in v njegovem istrskem delu tudi hrvaško prebivalstvo, katerega želje bi morale biti za matično državo; če jo res prevečajo materinska čustva, najbolj merodajne.

Sedanji odgovorni jugoslovanski politiki namreč sploh nikdar niso smatrali STO za »realno« rešitev. Zato se nikdar niso resno zavzemali za njegovo uresničenje. Pač pa so skupno z italijanskimi iredentisti storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da bi glede STO izgubili potrpljenje še njegovi zadnji merodajni mednarodno-politični zagovorniki in pristaji. To pa je njihov izvorni greh in velika napaka v povojnem reševanju Tržaškega vprašanja.

Vemo, da niti za italijansko vladno, niti za Tito in njegove ministre ne igra glavno vlogo vprašanje blaginje tukajšnjega prebivalstva. Gre pač za dva psa, ki sta se zagrizla v isto žrtev in vsak hoče zdaj imeti svoj kos. Vse to bi se bilo opravičljivo, če bi po uničenju spornega predmeta lahko računali na sožitje in miren razvoj. Nas bi pač žrtvovali, a nebo na jugoslovansko-italijanskih mejah bi se zjasnilo. Nekaj te svetlobe in toplote bi padlo tudi na nas. Toda realna rešitev, kakršno pripravljata sedanja jugoslovanska in italijanska vlada, nima teh lastnosti. Obe stranki si izrecno pridržujeta pravico, da se bosta še naprej prepirali za ta kos zemlje.

Ker se resujejo današnji jugoslovanski in italijanski politiki Tržaško vprašanje v soglasju z namišljenimi interesi in prestižem svojih držav, ne pa v skladu s koristimi tukajšnjega prebivalstva, si je torej vredno ogledati, kaj si od napovedane rešitve obetajo eni ali drugi. Nas tako nihče ne šteje, toda iz takšne primerjave bomo vsaj videli, katera stran bi od tega verjetno imela korist in katera tvega izgubo. To je edino merilo za oceno realnosti takšne ali drugačne politike.

Kaj naj bi dobila Italija?

Kakor sledi iz vesti, ki od časa do časa prodirajo zarot molka na italijanski in jugoslovanski strani, bi nova rešitev imela značaj »začasnosti«. Kaj to pomeni? Italija

se z njo ne bo odrekla morebitne ga postavljajna zantev po drugih delin današnjega jugoslovanskega ozemlja ali po področju B STO. Ona se bo samo »začasno« zadovoljila s tem, kar dobi. Verjetno bo sta sicer Velika Britanija in Združene države pri tem izjavili, da je v ten njenih težnjaj ne bosta podpirali, toda na drugi strani ji bosta seveda dopustili, da ob prvi prilichnosti te svoje težnje sama uresniči ter je pri tem ne bosta ovirali.

Danes ta nevarnost ni neposredna. Toda za zgodovino narodov ni so merodajni meseci ali leta, temveč desetletja in stoletja. Jugoslavija ima danes diktatorski režim, za katerega se ve samo to, da je lastnemu narodu vedno bolj odtuji, da mu postaja vedno bolj neznan, ne pa priljubljen. Nekega dne bo prišel dan, ko bo odletel. Tudi Mussolini je gradil svoje carstvo za stoletja, začel je šteti »vojo serot«. Hitler je računil kar na tisočletja, pa je oba kar na lepem odpihnilo. Pri tem sta imela še to prednost, da sta bila doma vsaj pri precejšnjem delu prebivalstva močno priljubljena. Sedanji jugoslovanski režim pa ni v taksem položaju in zato je njegov neslaven konec toliko bolj verjeten. Kako gredo takšne stvari pa že vemo. Razen kemalovcev, ki so v Turčiji znali na miren način preoblikovati svoj enostrankarski vtoritarni režim, so vse ostale diktature padle v okolščinah, ki so imele za posledico vsaj trenutno veliko oslab-

jenje države. To je trenutek, na katerega bo, v jugoslovanskem primeru, potrepljivo čakala italijanska diplomacija. Sele takrat bo znova vrgla svoje, od sedanje uradne jugoslovanske vlade priznane, karte na mizo.

Italijanska poteza je torej trezno preracunana. Če bi tu obstajalo STO, za katerega bi mednarodno-pravno jamčila cela vrsta držav, ali če bi Tržaško vprašanje rešili na dokončane način, pri katerem bi za ustvarjeno stanje jamčile vsaj zahodne sile, potem bi kaj takega bilo nemogoče. Zato vztraja italijanska diplomacija na »začasnosti« rešitve. Tito in njegovi svetovalci, naj bi bili veliki »realisti«, pa so na to pristali. Zakaj? Verjetno zato, da bodo pred lastnim narodom svoj korak lahko opravičili z izgovorom, češ tudi mi se nisimo ničemu odrekli!

Toda italijanska diplomacija ne računa samo na padeč sedanje jugoslovanske diktature. V njenih postavkah igra primerno vlogo tudi srbo-hrvaško vprašanje, ki je še vedno velika neznanica jugoslovanske notranje politike. Tudi ono bi lahko postalo v doglednem času vzrok slabosti državne tvorbe, ki leži ob vzhodni obali Jadrana. Zunanje ministrstvo države, ki smatra da ima tam svoje pravice, ni moglo pozabiti, da se mu je po razpadu Jugoslavije, leta 1941, posrežilo dobiti to, česar mu celo svečano podpisani Londonski pakt ni prinesel in izročil leta 1918!

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zvon svobodet udi za STO!

Pred dnevi je ameriški narod praznoval 178. obletnico ameriške neodvisnosti. Morda je najbolj prepričljiv simbol hotenja narodov po sprostitvi prav zvon svobodet in neodvisnosti v Filadelfiji v Združenih državah. Ta zvon pozvanja

vedno takrat, ko narodom grozi zasuženje, opominja na Američane na obrambo neodvisnosti vsake leto 4. julija. Hranijo ga v dvorani v Filadelfiji, kjer so leta 1776 proglasili neodvisnost severnoameriških držav in je tedaj oznanjal ljudstvu svobodo.

V duhu demokracije in svobodoljubnih izročil naj bi ga prav v teh dneh poslušali odgovorni državniki v Washingtonu, Londonu, Rimu in Beogradu. Tržaško ljudstvo, ki veruje v svobodo in demokracijo danes tudi ko kdaj koli, bi svojo vero v veljavnost načel, ki jih ta zvon oznanja, za vedno zapravilo, če bi ta zvon zapel zadnjo uro njegove neodvisnosti. To vero pa bi izgubili tudi vsi tisti zasuženji narodi, ki s trdnostjo naše svobodet merijo in ocenjujejo moč in doslednost zahodne demokracije.

SLOVENC V TUJINI ZA STO

KOMUNIKÉ

Dne 13. junija so se v Washingtonu sestali člani predsedstva Narodnega odbora za Slovenijo. Pročuli so položaj v domovini in prišli do soglasnega zaključka, da se totalitarnistični značaj komunističnega režima v Jugoslaviji, katerega zunanja in notranja moč se je v zadnjem času zaradi upornosti zatiranega naroda ter lastnih razkrajalnih sil sicer zmanjšala, ni spremenil. Soglasno so ugotovili potrebo in se zedinili o sredstvih borbe proti temu režimu. V tem smislu Narodni odbor za Slovenijo pozdravlja vztrajno odporost rojakov v domovini ter poziva njih in rojake v tujini k sodelovanju pri tvornemu in neustrašenemu delu za doseg končnega smotra, ponovno osvoboditve ter vrnitve človečanskih in političnih pravic.

Člani predsedstva so pročuli tudi položaj v zvezi s Tržaškim vprašanjem. Narodni odbor pozdravlja odločnost tržaških Slovencev pri zagovarjanju obstoja Svobodnega tržaškega ozemlja. Narodni odbor za Slovenijo vztraja slej ko prej pri svoji izjavi z dne 13. novembra 1953, ki zahteva spoštovanje določb italijansko-jugoslovanske mirovne pogodbe ter ohranitev Svobodnega tržaškega ozemlja kot trenutno edino rešitev v duhu mednarodnega prava in evropskega sodelovanja.

Narodni odbor za Slovenijo proti vse jugoslovanske politične činitelje v emigraciji, naj pristopijo v duhu pomirljivosti in sloga k reševanju medsebojnih vseh vprašanj. Le tako bomo vsi izpolnili dolžnosti, ki jih imamo v usodni borbi med mednarodnim komunističnim in pravimi demokratičnimi silami vsega sveta do svoje domovine in vsega človeštva.

Washington, 13. junija 1954.

MIHA KREK
BOGUMIL VOSNJAK

Kakor vidimo iz zadnjega odstavka poziva Narodni odbor za Slovenijo vso jugoslovansko emigracijo k slogi. Postalo je, že preveč očito, da se Titov režim opira v domovini samo zaradi tega, ker je bila emigracija doslej ne-sposobna, da bi mu ustvarila enakovredno demokratično protutež. Upajmo, da se bo končno spametovala, kajti tudi zamejski Slovenci bi radi videli, da bi v naši matični domovini vladale razmere, v katerih bi bili naši bratje srečni in zadovoljni ter bi se v Jugoslavijo vračali, ne pa iz nje bežali. Taka Jugoslavija bi tudi nas družila podpirala ter razumela in naložila bi lahko bili pred tuji resnični ponosni.

Svetovna žetev pšenice

Izgledi za svetovni pridelek pšenice v letu 1954 so nekoliko slabši kot je bil lanski skoraj rekordni pridelek, ki je znašal približno 7,15 milijard buršljev. Položaj v izvoznih in v uvoznih deželah je v splošnem manj ugoden kot lani ob istem času, izjemo tvorijo nekatere evropske dežele.

Po Churchillovem odhodu

Churchill je zapustil ameriško predstolnico in Američani so bili ob njegovem odhodu v resnici ginjenci. V očeh ameriške javnosti simbolizira britanski predsednik v glave veliko zavezništvo za časa druge svetovne vojne. Churchillova mati je bila Američanka, in »Winnie« ne pozabi pri svojih oiskih v Združenih državah tega ni kolli omeniti. Prav zato ga v Ameriki smatrajo za s daljnega sorodnika. Churchill je prečkal Atlantski ocean med drugo svetovno vojno v časih najresnejših kriz.

Danes je na milijone Američanov prepričan, da je bil Churchillov obisk zadnji in mnogi se sprašujejo, ali bodo v slučaju novih nevarnosti može enakega formata zamenjati starega državnika. Vsekakor je treba nenavadnemu ugledu, ki ga Churchill uživa, pripisati, da britansko-ameriško nasprotje za časa washingtonske konferencie ni prišlo do izrazitejšje oblike. Kljub temu so Američani neupravičeno nekoliko osupli, če primerjajo Churchillov sedanji obisk z obiskom l. 1946. Churchill je bil tisti, ki je v svojem znamenitem govoru v Fultonu sprožil poplah o naraščajoči nevarnosti mednarodnega komunizma in opominjal zahodni svet na čim večjo budnost. Churchill je bil tisti, ki je prvi spregovoril o »železni zavesi«. Danes pa mnogi, ki so ga takrat postlušali v Fultonu in so njegovo zadržanje nasproti Sovjetom smatrali za preveč brutalno, z mešanimi občutki sprejemajo pomirljive nasvete. Takratni Churchill

je v resnici v presenetljivem kontrastu z današnjim. Takrat ogenj, danes voda... Pred svojem odhodom iz Združenih držav je Churchill ameriškomu tisku postregel z daljšo konferenco. Pokazal se je za izredno genialnega in izvil prisotnim tisoč novinarjem burne ovacije, čeprav jih je bilo devet sto takih vmes, ki z njegovimi izjavami niso soglašali. Kljub temu je Churchill odkritosrežno izrekel besede, ki jih je v resnici tudi mislil. Storil je to z nenavadno vljudnostjo; mnogi novinarji so celo zapisali: »Za diabolno spretnost«. Brez Churchilla bi britanska mislija v Washingtonu doživela polom; tako vsaj sodijo resni politični strokovnjaki.

S tem pa seveda ni rečeno, da je veliko zavezništvo izza druge svetovne vojne danes zopet tako solidno, kakor je bilo med vojno, in da Velike Britanije ameriški tisk več ne kritizira. Osební uspeh Churchilla je bil vsekakor popoln in neki new-yorski list je zapisal: »Zadnjemu velikih mož naše dobe se je posrečilo, da je za amaterje oigossal ostale politike, ki imajo sicer najboljšje namene, so pa kljub temu amaterji.«

Iz Churchillovega obiska Washingtonu vsekakor lahko zaključimo, da sta Churchill in Eisenhower le naša področje sporazuma, čeprav sta si zaenkrat na tem področju, posebno v vprašanju Indokine, še precej oddaljena, in to predvsem zaradi zadržanja obeh narodov, katerim sta nič več in nič manj kot njihova glasnika.

VESTI z GORIŠKEGA

Kmetijska zaščita pred naravnimi in drugimi nezdodami

V zadnjih petih letih je toča trikrat dobro potokla nasade in pridelke kmetov na Goriškem. V noči na 28. in 29. junij t. l. se je zopet pojavila in poljedelce v pasu od Valerišča pod Steverjanom preko Jazbn, Kaprive, Morarja, Krmina, Romansa in Marjana hudo prizadela, saj jih je malo ne upropastila.

Steverski župan g. Podveršič, ki je zaradi toče tudi sam izgubil nekaj 80 odstotkov pridelkov, se je takoj poslužil za pomoč, kjer je zadevo prikazal v vsej tragičnosti in prosil, da bi vlada prisločila prizadetim na pomoč. Toda na prefekturi se sklicujejo na dejstvo, da ni zakona, ki bi tako pomoč predvideval. Samo kaj zaslišnega bi lahko prefektura nudila, če so slučajni prave bede! Odgovor g. župana Podveršiča seveda ni zadovoljil, zato je vztrajal na prikazovanju najhujšega vladnega zanimanja, kot je to storila ob poplavih v deželi Polesine v Kalabriji ter ob raznih drugih vremenskih nezdodah. Zaman!

Da bodo naši bralci resnost nezdode bolje razumeli, povemo, da so samo v steverski občini škodo toče ocenili na 28 milijonov lir. Recimo predvidene škode, kajti lahko, da bo za nekaj milijonov nižja. Pa če je tudi samo polovica od ocenjene, recimo 14 milijonov lir, je za našega kmeta prava katastrofa, ki pomeni lakoto, uboštvo in propast kmetij in kmetovalcev.

Od Steverjana do Kaprive in drugih po toči prizadetih goriških krajev se milijoni škodilo silno množijo.

Zupan prizadetih krajev so sestali in zadevo v podrobnosti preučili. V ponedeljek 5. t. m. so odšli na prefekturo, kjer so stali zahteve na vlado, to je: nujnost vladne pomoči, da se po toči prizadetim kmetovalcem nudi pomoč ali z neposrednim vladnim prispevom ali z vladnim kritjem obresti na najetih posojilih za obnovu kmetij. Nato pa še vladni prispevek za kritje stroškov konzorcijem za boj proti toči! Svojo zahtevo so župani utemeljili z dejstvom, da je vlada drugim krajev države, ob priliki vremenskih nezdod, prisločila na pomoč, in to s posebnimi zakonskimi ukrepi!

V premislek ob dvanajsti uri!

(Nadaljevanje s 1. strani)

Italija je že ob podpisu mirovne pogodbe izjavila, da jo smatra za diktat. Vkljub temu pa je podpisala in njen podpis nima nobene pripombe. »Začasna« rešitev Tržaškega vprašanja pa bo to pogodbo pognala v zrak. Listina, na kateri bo podpisana, bo obenem prvi dokument, na katerem bo ena izmed podpisnic Pariške mirovne pogodbe izrecno priznala italijanske pridržke. Z njim bo Italija lahko v vsakem trenutku, brez zadrege in izgovorov, odprla vprašanje vseh jugoslovansko-italijanskih mej, ne samo na STO, temveč tudi na Goriškem, v Istri, vprašanje Hrvaškega Primorja in Dalmacije. Popolnoma nepotrebno je, da bi še posebej dokazovali, da je res tako. Znanih je dovolj aktivnih sil, ki v italijanskem javnem mnenju stremijo po takih rešitvah.

Kaj bi prejela Jugoslavija?

Kaj pa si od take rešitve obeta Jugoslavija? Predvsem bi značajno dobila področje B in morda se kakšno siromašno vasico na področju A. S tem bi se Titova vladavina izognila srámoti, ki bi jo doživela, če bi se prosto odkrile njene velike »priljubljenosti« na področju B. Za totalitarce je to izredno važen moment, ki se ga ne sme spregledati. Saj sloni ves njihov zunanepolitični ugled zgolj na propagandni napihjenosti.

Poleg tega bi Titova vladavina s tem dosegla likvidacijo najmočnejšega neodvisnega slovenskega središča v Trstu. Nekoč smo to težnjo že omenili, in lanskoletni Babičev govor na spomladanskem zborovanju »Zveze delovnega ljudstva« je pravilnost te naše trditve samo podkrepil. Strah ima pač zelo velike oči. Nekega dne se bo verjetno še bolj dokazljivo ugotovilo, da ljudska oblast samo zaradi lastne varnosti netankovestno zapravljata tudi trajne narodne koristi. Naravnost sumljivo je namreč pri vsem, kako malo se za rešitev Tržaškega vprašanja zanimajo prav slovenski politiki, ki bi morali biti najbolj zainteresirani za zato.

Nastop steverskega župana g. Podveršiča in ostalih je res hvalvreden in upamo, da pri vladi ugodno odjekne!

Zdi pa se nam, da se mora zaščita kmeta posplošiti s posebno zakonodajo, ki naj kmeta temeljito zaščiti pred nezdodami: točo, sušo, poplavo, slano, ognjem, boleznijo na pridelkih ter boleznijo in drugimi nezdodami pri živinji!

Vse to vlada lahko ukrene s splošnim zavarovalnim zakonom in s splošno državno zavarovalnico. Z malimi prispevki bi bili vsi kmetje lahko prav dobro splošno zaščiteni in bi si marsikatero težko skrb lahko prihranili! Na tem moramo vztrajati saj je kmet prvi in glavni stebel družabnega ustrojaja!

Obnovljena občina

Občina Villesse v Furlaniji, ki jo je bil fašizem ukinil, je sedaj zopet obnovljena.

O goriškem gospodarstvu

Naša svetovalca dr. Birs in Bratna sta o goriškem gospodarstvu, v odgovor na referat posebne komisije, izrekla v občinskem svetu sledeče:

»Res je, da Gorica mnogo občini zaradi mirovne pogodbe, res pa je tudi, da je žalosten gospodarski in socialni položaj, ki tare vso pokrajino, enak onemu, ki tare mnoga mesta in pokrajine Republike.

Samo brezposelnost presega v odstotkih ono od drugih mest in pokrajin.

Uvod v referat komisije ne odgovarja popolnoma stvarnosti in ima namen ustvariti pri centralnih oblasteh posebno dobro razpoložbo do našega mesta. Ni moči namreč popolnoma skladno trditi da je zaradi mirovne pogodbe Gorica izgubila skoro tretjino svojega ozemlja ali četrtino predvojnega obsega, kajti o resnici je Gorica samo od leta 1926 imela tak obseg, to pa zaradi samovoljne ukinitve svobodnih okoliških občin in njihove priključitve h Gorici.

Niti ni moči trditi, da so dajale Gorici življenje soške električne

centrale, vse gozdno premoženje (to je gozd iz Panovca!), idrijski rudnik, cementarna v Saloni in drugi manjši industrijski obrati, ki so danes v Jugoslaviji.

To življenje je Gorici nudil slovenski kmet, ki je prodajal svoje pridelke in si tu nabavljal svoje potrebščine. Od mnogih vekov do leta 1947! Bili so slovenski kmetje-pojdelci in tudi trgovci ter razni mali slovenski industrijski, ki so Gorico preživljali in ki so v zameno prejeli zelo slabo ravnanje, kar se tiče njihovih posebnih pravic in najsvetejših aspiracij!

Brez samovoljne ukinitve svobodnih občinskih občin in priključitve teh h Gorici, bi zelo malo ostajalo danes od te Gorice!

Ugotavljava, nasprotno, popolno nezmožnost krajevnih kapitalistov, da bi ustvarili krajevno industrijo, ali velikih trgovcev iz pokrajine (in iz Gorice še posebej), da bi ustvarili kaj novega in donosnega; nekaj novega, ki naj bi nudilo delo in kruh tisočem brezposelnih!

Ugotavljava sicer propast tako imenovanega prostega pasu, ki je še bolj napihnil že itak polne mošnje maloštevilnih oseb, namesto da bi vse prebivalstvo rešil pritiska draginje!

Ugotavljava, da se od vlade zahteva le finansiranje za dela, ki brezposelne utegnejo zaposliti le za kratek čas. Za te postavke se od vlade zahtevajo tri milijarde in 72 milijonov lir. Težko, da jih bo vlada dala, upoštevajoč potrebe tudi drugih mest in pokrajin!

Strinjava se z zahtevo po kmetijski soli, ki je zelo potrebna in ki bo morala upoštevati tudi

NESTRPNI ŽUPAN

Ker ni imel stvarnih ugovorov proti resnim izvajanjem slovenskih svetovalcev glede goriškega gospodarstva, se je goriški župan na torkovi seji 6. t. m. z nestvarnimi izpadi zopet pokazal za odločnega nasprotnika Slovencev. Ali more tak človek ostati župan v Gorici!?

slovenski jezik, kajti dober del kmetovalcev je slovenskega porekla.

Strinjava se tudi z zahtevo po vrnitvi červinjskega okraja in po zgraditvi železnice Gorica-Cervinjan, a ne verjueva, da bi se tisti prebivalci želeli vrniti pod Gorico, niti da bi za to železnico bila vlada voljna trositi milijarde lir. Pri tem pripominjava, da je SDZ že l. 1947 predlagala vrnitev červinjskega okraja, pa so ji zaradi tega očitali avstrijskinstvo!

Sicer pa teži veliki del naše Furlanije na Videm, ki ni nikoli znatno prispevala h goriškemu gospodarstvu.

Strinjava se, da je treba favorizirati industrijo in obrtništvo, ter da so za gradnjo zasebnih stanovanj potrebne posebne finančne olajšave.

Zelo koristno smatra v ustanovitev posebnega obmejnega pasu, v katerem naj bi obojestransko prebivalstvo moglo med seboj trgovati; najkoristnejše pa bi bilo tudi, če bi odprti mednarodni prehod na severni postaji kar tudi svetujeva. In kar se ob-

Premoženje, ki ga Slovenci v Italiji posedujejo v Jugoslaviji, je Tito, ali zaplenil ali pa ga lastnikom ne dovoli obdelovati in uživati. Izjeme so zelo redke! Opcijske izjave je imel pravico reševati izključno sam, pa jih je prepustil v končno odobritev Italiji!

Trgovanje z Jugoslavijo imajo v rokah v glavnem Italijani, medtem ko so slovenski trgovci prepričani težki usodi hiranja in propadanja!

In končno bo ukazal tudi tržaškimi Ofarjem, kot že koroskim in goriskim, naj se predajo kakšni socialistični italijanski stranki!

Tito ja zapravil Benečijo, Goriško in Korosko. Sedaj zapravlja še Trst!

O kako učinkoviti pomoči Slovencev v zamejstvu, ki je v danih okoliščinah vedno možna, tudi če to zahteva poseben sporazum z Italijo, ni govora, kajti Tito nima smisla za usodo našega rodu in mu je pri srcu kvečjemu le usoda komunistov, preobčlenih v socialistično strajco!

IZ SLOVENIJE

ZA NIZJE CENE PROIZVODOV

Predstavniki kmetijskih združenj zahtevajo, da se industrijski proizvodi, namenjeni kmetijstvu, pocienijo, ker je prevelika razlika med cenami kmetijskih in industrijskih proizvodov. Dokler ne bo prišlo do tega znižanja ali izenačenja cen kmetijskih in industrijskih proizvodov, ni mogoče računati na mehanizacijo kmetijstva, ki nasprotno teži prav v zadnjih časih v ekstenzivnost, to je v površno široko obdelavo.

Zanimivo je, da vlada trdovratno vztraja na stiskanju kmetijskega prebivalstva, čeprav se zaveda, da je kmet stebel blaginje.

PRODAJA VINA PADA

Zadnje čase je prodaja vina v Jugoslaviji padla za 45 odstotkov. Ta visok padec vidno vznemirja proizvajalce, ki so po svojih zastopnikih v skupščini zahtevali pojasnila. Predstavniki vlade ni mogli drugega odgovoriti kot ugotoviti padec in navesti kot razlog višjo proizvodnjo in nižji izvoz.

KOMUNALNA PODJETJA

Zvezni izvršni svet je odobril predlog ukinitve davka na dobiček komunalnih podjetij. Ta sklep je utemeljil z nizkimi ali nobenim dobičkom teh podjetij, ki delujejo v blagor skupnosti.

GOSPODARSKI SPORAZUM

Med Jugoslavijo in Argentino je bil sklenjen gospodarski sporazum, ki predvideva zamenjavo raznega blaga v skupnem znesku 28 milijonov dolarjev.

Jugoslavija bo uvažala iz Argentine žito, usnje, volno; izvažala pa razne industrijske naprave.

GRADNJA LADIJ

Reške ladjedelnice so sklenile pogodbo s švicarsko prekomorsko družbo za gradnjo dveh devetonskih prekomorskih tovornih ladij.

Novi doktor

Tolminski rojak g. Stefan Bukovec, sedaj bivajoč v Gorici, je v Trstu doktoriral v političnih vedah. Cestitamo!

Mature

Na učiteljsko sta maturirali Cavček Milena in Vončina Marija. Cestitamo!

Padli so trije kandidati, devetnajst pa jih ima popravilne izpite v jeseni.

Cirkus Togni

Od četrta 8. t. m. do nedelje 11. t. m. bo v Gorici cirkus Togni. Predstave bodo vsak večer ob 9.15 uri, v soboto in nedeljo pa tudi ob štirih popoldne.

DROGERIJA

ANTON PODGORNIK

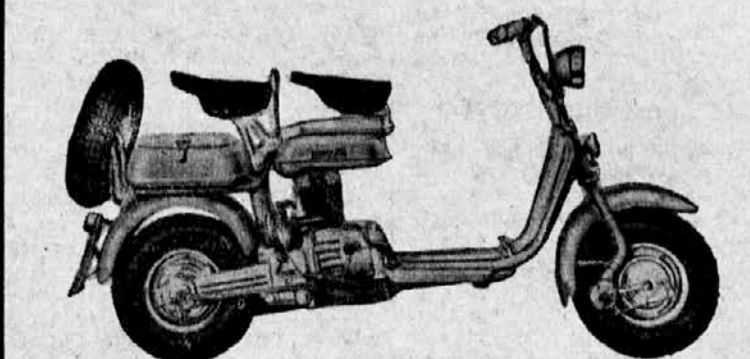
GORICA - Trg. De Amicis, 12 na Kornu - Tel. 3009

Lambretta 125 f

EDINI ZASTOPNIK ZA GORIŠKO

ALDO MEROLLI & C. MOTOFORNITURE

GORICA - ULICA GARIBALDI 5 - TEL. 2723

CENA PO CENIKU LIR 108.000
PRODAJA Z MALIM PREDPLAČILOM,
OSTALO PA ODPLAČILA DO 23 OBROKOV

